

Tilskud fra Skolefondene eller af det Tilskud, som gives af Staten, maaske en Gave fra Eleverne; men nogen virkelig Betaling for deres Arbejde har de ikke faaet. Det vilde selvfølgelig være glædeligt, om man nu ad den Vej, ved at forhøje Betalingen for Lærernes Gerning, atter kunde bringe Liv i Aftenskolerne. Det er en sørgelig Kendsgerning her at skulle oplyse, at i Løbet af 10 Aar er Aftenskolerne paa Landet gaaet tilbage med et Tal af ikke mindre end 316 Skoler.

Jeg vil gerne ligesom det ærede Medlem Hr. Stilling lægge et godt Ord ind for den i det sidste Samraad behandlede Sag, nemlig et Tilskud til Danmarks Lærerforening til Udarbejdelse af Undervisningsplaner. Jeg kan fuldt ud tiltræde de Bemærkninger, som blev fremsat af det ærede Medlem, og jeg kan tilføje, at vi i Skolekommissionen har haft megen Glæde, og jeg tror ogsaa godt Udbytte af det Arbejde, som Danmarks Lærerforening har gjort ved Udarbejdelsen af disse Undervisningsplaner. Medlemmer af det pædagogiske Udvalg, som Danmarks Lærerforening har nedsat, har været tilkaldte i den saakaldte store Skolekommission. De har der gjort Rede for deres Arbejde, og vi har fra Skolekommissionens Side udtalt vor Paaskønnelse af deres Arbejde og anmodet dem, om at fortsætte med dette. Men det er, som det ærede Medlem Hr. Stilling oplyste, ved at overstige Foreningens økonomiske Kræfter at bære alle disse Udgifter. Jeg vil derfor ligesom det ærede Medlem henstille til den højtærede Minister, om der ikke f. Eks. paa Tillægsbevillingsloven kunde gives Foreningen en Støtte i denne Henseende. Det vilde være i høj Grad fortjent, og jeg ved ogsaa, at Foreningens Stilling er en saadan, at den trænger til Støtte. Jeg skal derfor tillade mig at henstille denne Sag til den højtærede Ministers velvillige Overvejelse.

Vilhelm Rasmussen: De to ærede Medlemmer, der nu sidst har haft Ordet, har anbefalet den Støtte til Danmarks Lærerforening, hvorom der har været Samraad, og det vil jeg gerne give min Tilslutning til. Men under sin Omtale af dette Samraad kom det ærede Medlem Hr. Stilling ogsaa ind paa Folkeuniversitetets Virksomhed og fremsatte angaaende den nogle Bemærkninger, som jeg for mit Vedkommende ikke kan give ham Ret i. Det forekommer mig nemlig, at man ikke uden videre kan sammenligne to saa umaadelig forskellige Virksomheder. Udarbejdelsen af Undervisningsplanerne er formentlig

foregaaet derved, at de arbejdende pædagogiske Kræfter har været samlede et enkelt Sted og har gjort deres Arbejde der, foruden at de naturligvis har arbejdet hjemme. Men det, der gør, at Folkeuniversitetsundervisningen er kostbar, er ikke mindst det, at Lærerne rejser langt ud i Landet fra København til Esbjerg eller til Hjørring, og det er naturligvis en kostbar Form for Undervisning.

Det ærede Medlem Hr. Stilling omtalte ogsaa Lærerlønnen, og jeg forstod ham saaledes — men jeg er ikke helt sikker paa, at det er rigtigt —, at han mente, at det var en ualmindelig stor Betaling at give 30 Kr. for en Foredragstime, efterfulgt af en Spørgetime. Det kommer dog naturligvis an paa, hvad det er for en Undervisning, der er Tale om, og hvilke Krav der stilles til Læreren. Her stilles det Krav, at der skal gives en videnskabelig Undervisning, altsaa, at Læreren skal først og fremmest selv være grundigt inde i sit Emne. Men dernæst skal han kunne svare paa sine Elevers Spørgsmaal, eventuelt staa for en Kritik, som mange Gange kommer fra Mennesker, der er forholdsvis godt inde i Emnet. Det er ikke en Undervisning, man kan sammenligne med en hvilken som helst anden Undervisning. Hvis man tager dette i Betragtning og desuden erindrer Pengenes nuværende Værdi, forekommer det rigtignok mig, at man paa ingen Maade kan sige, at det er en stor Betaling, der bydes. Og paa samme Vis forekommer det mig ogsaa, man billigvis maa bedømme det Vederlag, en Videnskabsmand faar, naar han skal være et helt Døgn eller mere borte fra sit Hjem; thi man maa huske paa, at han vilde kunne have tjent Penge paa anden Vis, hvis han havde siddet hjemme og arbejdet paa den ene eller den anden Maade. Derfor bør Fraværet honoreres paa rimelig Vis. Det, som, hvis man endelig skal drøfte denne Sag, skal drøftes, er, om det er uden Værdi, at der saaledes ud over Landet spredes Kundskab, der har et videnskabeligt Grundlag, og — hvad jeg lægger meget stor Vægt paa — at Mennesker sættes i Gang med Interesser af videnskabelig Art. Hvad det angaar, har jeg den Opfattelse, at det vilde være i høj Grad gavnligt for vort Folk, dersom denne Undervisning blev fremmet yderligere. Men det falder mig ikke paa nogen Maade ind at paastaa, at der ikke er Mangler ved Foretagendet; jeg mener, at der er Mangler, siden det ikke har kunnet slaa bedre an, og jeg beklager i høj Grad, at denne Form for videnskabelig Folkeundervisning endnu ikke rigtig har slaaet an her i Landet. Jeg vilde imidlertid være meget ked af det,